

Дьокуускайга — Нам улуунун Күннэрэ

ОРАТОРИЯ БИҢИРЭННЭ

Сэттинньи 25-28 күннэригэр Дьокуускайга улууспут күннэрэ ыгытылыһылар. Магнайгы күнү улуус баһылыга Д.П. Корякин «Саха» НККИК сарсыардааны «Сага күн» биэригиттэн саҕалаабытын үгүс киһи көрбүтүстү буолуохтаах. Бу күн «Сайсары» бааһынай рыногар тыа хаһаайыстыбатын бородууксуйатын онорон таһаарааччылар быыстапка-дьаарбанкалара, Суорун Омоллоон аатынан Опера уонна Балет государственной театрыгар «Энсиэли хочото быллыргыта уонна билингитэ» дьээн быыстапка тэриллинилэр. Саамай бэлиэ, чаҕылхай, үрдүк таһымнаах тэрээһининэн «Энсиэли хочотун туһунан үһүээн» театралайованнай орастория премьерата буолла. Бу иннинэ өссө ханнык да улуус бэйэтин күннэрин маньык премьеранан саҕалыы илик буолуохтаах. Манна бэйэбит народнай театрыт артыыстара, З. Винокуров аатынан оҕо музыкальнай оскуолатын кырачаан үгүһүттэрэ Опера уонна балет государственной театр

биллиилээх артыыстарын кытта биир сыанаҕа тахсан Энсиэли хочотун исторياتын, Аҕа дойдун сэрйитин ыар кэмнэрин хоһуйдулар. Сэри саҕаламмыт кэмин хоһуйууга экранга олохтоох киновидеотехцентр (дир. В.Д. Попова) хомуйан онорбут, оччотооҕу ыарахан кэми кэспиир материаллар көстүбүттэрэ ордук итэҕэтиилээхтик көһүннэ. Орастория Степан Дадаскынов либреттоһунан, композитор Василий Зырянов мелодиятыннан туруорулунна. Манна Анегина Ильина, Ангелина Дьячкова уода биллиилээх артыыстарбыт оонньоотулар. Кырачаан үгүһүттү кыргыттарбыт (оҕо музыкальнай оскуолатын иитиллээччилэрэ) Айыы кыргыттарын оруолун толорбуттара олус кыраһаабайдык, сэргэхтик көһүннэ. Орастория кыайыы ыһааҕын оһуохайынан, улууспут гиминэн түмүктэннэ. Премьера көрөөччүлэр диир биһирэбиллэрин ыһыан ылла. Үрдүк таһымнаах артыыстар ыллаабыттара-туойбуттара дьон кутун тутта.

Ол эрэри маньык үрдүк таһымнаах тэрээһингэ дьон аһыаҕа, кытты татыма хомотор. Сэттинньи 26 күнүгэр А. Шестаков аатынан культура киинин үлэһиттэрэ Ю. Гагарин аатынан культура киинин коллективин кытта көрүстүлэр. Сэттинньи 28 күнүгэр культура управлениетин начальнига А.В. Кириллин «Сага күн» сарсыардааны биэригэ кытына. Баһылык, улуус муньаһын депутаттара Ил Түмэн государственной муньах депутаттарын кытта көрсүһүлэрин, М.К. Аммосов аатынан гос.университет ректора А.Н. Алексеевы кытта кэспэтиллэрин, Нам улуунуттан төрүттээх студенарга ыалдьыттааһыннарын, З. Винокуров аатынан оҕо музыкальнай оскуолатын үөрэнээччилэрин улахан концердын туһунан кэлэр нүөмэрдэргэ билиһиннэриэхпит.

Л. УВАРОВСКАЯ

Хаартыскаларга:

1) Дэси Дархан уонна Айгыр Сыгыах Энсиэли хочотугар кэлбиттэрин уруйдуулар, 2) Орастория түмүгэр.

ОЛОХТОН ХААЛЫМА!

«Энсиэли» хаһыакка сибээс отделениеларынан, общественной сурутааччыларынан 2006 сыл бастакы анарыгар сурутуу ытыллар.

Сурутуу сыаната 6 ыйга — 210 солк., 3 ыйга — 105 солк., 1 ыйга — 35 солк.
Хаһыат индексэ — 54889, нэдиэлэҕэ үстэ тахсар.

СУРУТУУ - 2006

Сурутуу 6-дь. ахсынны 25 күнүгэр дьэри туох да хааччаҕа суох ылыллар.

АБЫЙАХ ТЫЛ МИННЬИГЭС

Сэттинньи 16 күнүгэр «Мичээр» образцовай оҕо үгүкү коллектива Дьокуускайга «Бастың коллективтар парадтарыгар» «Волшебная страна» дьээн оҕолор улахан шоу-концерттарыгар кыттан кэллэ. Парадка «Мичээри» таһынан республика биллэр үгүгэй коллективтара: «Сюрприз», «Тетрис», «Айылгы» о.д.а. кытыннылар. «Мичээр» оҕолоро концерт кэннэ Арктической институтка уонна культура колледжыгар экскурсияҕа сырыттылар.

В. РЫКУНОВА

Хааччыыы эйгэтигэр

НАМНАР АСТАРА ӨРҮҮ МИННЬИГЭС

Сэттинньи 24-26 күннэригэр Дьокуускай куоракка «Холбос» СПО тэрээһининэн тыа сиригэр общественной аһылыгы тупсарыыга туһаайылыгыт семинар-муньах ытытылына. Семинар иккис күнүгэр муньах кытылаахтара Нам с. «Илгэ» УПО «Сандалы» остолобуойугар уонна кондитерской сыаха сырыттылар. Ол туһунан «Холбос» СПО бырабыланын председателэ В.В. Протопопов маньыгы эттэ: «Намга миигин кытта солбууааччыларым, СР правительствотын бэрэстэбиитэлэ П.П. Сергеев, Сибиридээҕи Потребкооперация университетин общественной аһылыкка кафедратын профессора И.П. Березовикова, 18 улуустартан общественной аһылык 80 үлэһиттэрэ кэллилэр.

Семинарбыт сүрүн сыала — тыа сиригэр общественной аһылык салаатын салгыы сайыннарыы, опыт атастаһыыта». Киэҥ ынтырылаах республиканскай дьаһалта биһиги өттүбүттэн дьаһалта баһылыгын солбууааччы А.Г. Новгородов, «Илгэ» УПО сэбиэтин председателэ А.И. Корнилов, УПО председателэ А.К. Михайлова, «Сандалы» остолобуой сэбиэдиссэйэ Н.Н. Тимофеева уонна үлэһиттэр кытыннылар. Ыалдьыттарбыт «Сандалы» остолобуойга тэриллибит повардар бэлэмнээбит бородууксуйаларын быыстапкатын көрдүлэр. Остолобуой сыахтарыттан повардар Сардана Бугаева, Степан Марков, Мария Костромина, Улитта Федорова о.д.а. ыһыттыт маастар-кылаастарын кэрэхсээн көрдүлэр уонна иһиттилэр. «Илгэ» УПО үлэтин-хамнаһын сэбиэт председателэ А.И. Корнилов, «Сандалы» остолобуой туһунан сэбиэдиссэй Н.Н. Тимофеева билиһиннэрдилэр.

Нам остолобуойа 1930-с сыллардаахтан үлэтин саҕалаабыт. 1975 с. саҕа остолобуой тугулуубут. 1982 с. Н.Н. Тимофеева сэбиэдиссэйдээх остолобуой оччотооҕу универмаг таас дьэитигэр көспүт

уонна күн бүгүнүгэр дьэри үлэлиир. Эт сыаҕын Норик Хуршудян, кондитерскайы С.Е. Бугаева, булочнайы Н.Н. Григорьева, пельмень оҕорор сыаҕы С.Н. Григорьева, итии сыаҕы М.П. Костромина, үгүт сыаҕын Н.В. Собакина салайаллар. Биир сылга 35-40 т үгүт, 27 т эт,

2,5-3 т балык, сүөһү, сылгы иһэ астанар. 2005 сыл тоҕус ыйыгар 7 мөл. 700 тыһ. солк. онугар 8 мөл. 275 тыһ. солк. суумалаах бородууксуйа оҕоһуллубут. 7 мөл. 970 тыһ. солк. бэйэ бородууксуйата атыыламмыт, былаан 103% толоруллубут. 36 үлэһиттээх иллээх коллектив аһын-үөлүн олохтохтор, ыалдьыттар, Дьокуускай куорат, атын улуустар дыоно-сэргэтэ сөбүлүүллэр. «Остолобуой аһын олус астынабын уонна ахтабын. Сотуру-сотуру тоҕо-хана аһаан барабын», — диир олохтоохтору үгүстүк истэбит. Остолобуой үлэтигэр-хамнаһыгар механик Владимир Аргунов үтүөтэ-өнгөтө улахан. Кини электрическэй оборудование үлэтин-хамнаһын хонтуруоллуур. Алдьаныы-кээһэни табыстаарына

Бэчээттэммиккэ эргиллэн...

СЧЕТ АҢЫЛЫННАҒЫНА ХАРЧЫ КЭЛИЭБЭ

«Энсиэли» хаһыат сэттинньи 26 күнүгэр 153 №-гэр «Суут-сокуон эйгэтигэр» рубриканан «Кэһэйбэттэр... Сөптөөх түмүк онгостубаттар» төбөлөөх, 54 киһи илии баттааһынаах 1 Хомуустаах нэһилиэгин үгүт туттарааччылар Горьмолзаводка атырдыах, балаҕан ыйдарыгар туттарбыт үгүттэрин харчытын баччаанна дылы ыла иликтэрин, ити харчы торо кэлбэтин ыйытан тыа хаһаайыстыбатын министригэр, «Нам улууһа» МТ баһылыгар, ТХУ, милиция начальниктарыгар аадырыстаан ыһытты суруктарыгар 4 Счет аһылыннаҕына харчы кэлиэхтээх үп министрствотын Нам улууһунааҕы финансовый-казначейскай управлениетин начальнига П.И. Аргунова, ТХУ начальнига М.Д. Соловьев: «Горьмолзавод 1 Хомуустаах нэһилиэгин олохтоохтору иккис ыйга үгүт туттарбыт харчыларын 1 Хомуустаах дьаһалтатыгар үс төгүл ыта сылдыгыттарыгар, счегтара сабыллыах буолан харчылар Горьмолзаводка төннүбүт. Счет аһылыннаҕына харчы кэлиэхтээх», — дьээн эппиэти «Энсиэли» хаһыат редакциятыгар биэрдилэр.

Бэйэ информ.

БИҢИГИ ХАЛАНДААРБЫТ:

Сага Дьылга уонна нэһиликтэринэн бэйэни салайыныыга кириигэ дьэри — 33 күн хаалла
Хаһыаттарга уонна сурунааларга сурутуу болдьоҕо түмүктэниэр дьэри — 27 күн хаалла

бириэмэтин аахсыбакка өрөмүөнүгэр. Быйыл остолобуойга туруоруллубут сага оборудование таңгытыгар кыһамныгытын ууран үлэлэтэ. Коллектив бородууксуйата Дьокуускайтан саҕалаан дойдун тэбэр сүрүөҕү Москва куоракка тийэ Россия, норуоттар икки ардыларынааҕы конкүрстарга үгүстүк уонна ситиһилээхтик кыттыгытын араас степеннээх дипломнар, махтал суруктар кэрэһалиилэр.

Остолобуой иһигэр тэриллибит быыстапкаҕа 5-с разрядтаах повар Иннокентий Сыромятников 25 баһыанналар, 8 соктара, Татьяна Филиппова өгнөрүнэн араас дьаһаанкыта, Валерий Костромин «Наф-Наф» ыһаарыламмыт боросуонага, Мария Костромина убаһа ойоһотунан бэлэмнээбит көмүлүк оһоҕо, Улитта Федорова «Уоттаах көтөрө», Сардана Бугаева кондитерскай оҕоһуктара, Степан Марков «Өлүөнэ өрүс бэлэхтэрэ» араас балыктартан оҕоһуллубут композицията көрөөччүлэр болдомтолорун тарттылар, кэрэхсэбиллэрин ылылар. Степан Марков композицията 2005 с. республикатааҕы быыстапка-дьаарбанкаҕа «Бастың балык бородууксуйата» номинацияҕа I ст. дипломунан бэлиэтэммитэ.

Семинар-муньаха үлэлииргэр туһалаах үгүс саҕаны билбиттэрин-көрбүттэрин иһитиннэрдэ «Илгэ» УПО «Сандалы» остолобуойугар сылдыгыт делегаттар коллектива үрдүк разрядтаах повардар, кондитердар үлэлииллэрин, кинилэр астарга хаачыстыбалааҕын бэлиэтээтилэр.

Семинар-муньах бүтүүтүгэр ыалдьыттарбыт толору астаах остуолларга олорон кыһыннар кымыһы, убаһа ойоһотун, саламааты амсайдылар. Үлэлиир-хамнастарын туһунан кэспэтиллэр, санааларын атастастылар.

В. СЫРОМЯТНИКОВ

Оптуорунньук, сэттинньи 29 күнэ. Бу күн салгын баттааһына 760 мм, температура -31-35, салгын сиигэ 98-100%, илентэн 1 м/сек. тыалырыа. Күн иккис анарыгар хаар түһэрэ күүтүллэр. Сэрэдэ, сэттинньи 30 күнэ. Бу күн салгын баттааһына 770 мм, температура -33-37, салгын сиигэ 100%, хотугулуу-илентэн, илентэн 2 м/сек. тыалырыа. Кыратык хаардыа.

Чэппиэр, ахсынны 1 күнэ. Бу күн салгын баттааһына 775 мм, температура -27-35, салгын сиигэ 60-100%, хотугулуу-арҕааттан 2 м/сек. тыалырыа.

«Расписание погоды»
www.rp5.ru

Сагарбат буолуохха сатамат!

Сага дьылтан дьингээхтик бэйэни салайыныыга киирэн сага талылыбыт баһылыктар үлэлэрин сабылаахтаахтар. Биллэн турар, үлэс-хамнаска үгүс ыарахаттары көрсөллөрө саарбахтамат. Ити элбэх моһоллортон саамай кыһалбылааба, айдааннааба туох буолуо диэ саныгыты? Таабыттаабаар сэрэйбит ордук. Бу муниципальной балансага кэлиэхтээх дьизэлэр-уоттар өрөмүөннэрэ, атыннык эттэххэ жилфонд дьэн ханнык бабарар туттааччы сүрэхин харбанар дьыалата. Тоҕо диэтэргит, өрөмүөнү ханан бабарар үп кырымычытык көрүлэр, ол иһин сылтан сыл көһөн көһөн баччаанга диэри кыһыллан-соһуллан кэлээтхэбэ.

Быйыл Нам селотун жилфондун капиталнай өрөмүөнүгэр 2 мөл. тахса солк. үп улуус мунһабынан көрүлэн, ол хаһыакка кизэник сырдабыллан Советской уул. 7, түөрт квартиралаах, Чернышевская уул. 28, аҕыс квартиралаах, Октябрьская уул. 16 квартиралаах уопсай дьизэлэр олохтоохторо көхсүлэрэ кэнээбит буолуохтаах. «Биһиги да уулуссабытыгар бырааһыннык кэллэбэ» дьэн санаанан өрөгөйдөнөн өрөмүөнү күннэтэ кэтиир буолбуттара.

Бам ыйын 27 күнүгэр бу үс объекка капиталнай өрөмүөнү ытыгыга биллэриллибит аһаҕас конкурса комиссия мунһаба буолбута. Улуус баһылыгын солбуйааччы А.И. Тимофеева председателлээх комиссия бу конкурса 6 тэрилтэттэн, ол иһигэр Дьокуускайтан — 3 («Россахаагропромстрой» ООО, «Темп» СПК САО, «Северторгстрой» ООО), Намтан эмиз 3 («Быйан» САО, «Пирамида» ООО, «Уйгу» ООО) чулуулары талбыта. Мунһах түмүгүнэн Советская уул. 7 түөрт квартиралаах дьизэ өрөмүөнүн (360 тыһ. солк.) «Уйгу» ООО (сал. Ядреев С.С.), Чернышевская уул. 28 аҕыс квартиралаах дьизэни (999 тыһ. 529, 5 солк.) «Агропромстрой» ООО, оттон Октябрьская уул. 16 квартиралаах дьизэни (800 тыһ. солк.) «Пирамида» ООО бэдэрээккэ биэрбиттэрэ.

Биһиги бу ыстатыйа ити үс объектан биригэр — Советская уул. 7 түөрт квартиралаах дьизэ өрөмүөнүгэр сиһилии тохтуохпут. Бу дьизэ 1959 сыллаахха тутуллубута, оччолорго райком салайааччылары олоһор саамай мааны дьизэн аабыллара, туттааччылар даҕаны биер онук сыһыаннаһан баччаанга диэри суулан түһээккэ туран кэллэбэ. Кэлин уулуссалары онороллоругар соҕуруу уонна илин өттүттэн үрдэтэнэр олбуруугар уу тохтуур буолан акылаата эмэбирэн, кырыысатын бүрүөһүнэ айгыраан чаччы да өрөмүөнү наадыбыта. Олохтоохтор от ыйын 1 күнүгэр дьизэлэри туран биэрэллэр, бэйэлэрэ ким ханна төбөтө батарынан олохсуяллар, ол курдук икки ыал дьизэ куортамныылар, биер ыал чааһынай дьизэлэригэр көһөн биэрэллэр, оттон биер хаһаайка дьизэ таһыгар баар гараһыгар сайылыыр. Онон туттааччыларга хайа да өттүнэн иһинэн-таһынан өрөмүөн ытыгарга усулуобуйа тэриллэр.

Ити курдук конкурс кэнниттэн саамай сайын бэс, от ыйдар, атырдыах ыйын бастагы декадата аһаллар, оттон «Уйгу» ООО өрөмүөнү сабылаабат. Маны аһардас «Уйгуларга» буруй туруорар соччо табыллыбат, тоҕо диэтэргит, ити өрөмүөн сууматыттан 30%-на дуогабар быһыытынан туттааччыларга уһуур-кэннир, тигэх уһугар С.С. Ядреев өрөмүөнтөн аккаастанан кэбиһэр. Хаарыаннаахай сайынны күннэригэр күччү туттааччыт ити. Конкурс комиссията атырдыах ыйын 11 күнүгэр хаттаан мунһабы ытыгар, бу сырыыга соҕотох «Северторгстрой» ООО бу конкурса кыттан биллэн турар кыһылаабын тахсар, бэдэрээт-чити кытта атырдыах ыйын 10 күнүгэр (?) түһэриллибит 18 №-дээх бэдэрээт дуогабарыттан көрдөххө сакаастааччы, ол эбэтэр улуус муниципальной тэриллитэ дуогабар баттаммытын көрүө икки күн иһинэн өрөмүөнүгэр көрүлүбүт үптэн 30%-нын (118 тыһ. солк.) бэдэрээтчит сүтүгүр аһарар, оттон бэдэрээтчит бу болдохтон 20 календарнай күн иһинэн сметага ыйылыбыт бары үлэлэри туох баар тутуу нуормаларын уонна быраабылаларын тутуһан өрөмүөнү түмүктүөхтээх дьэн илии баттаһыттар.

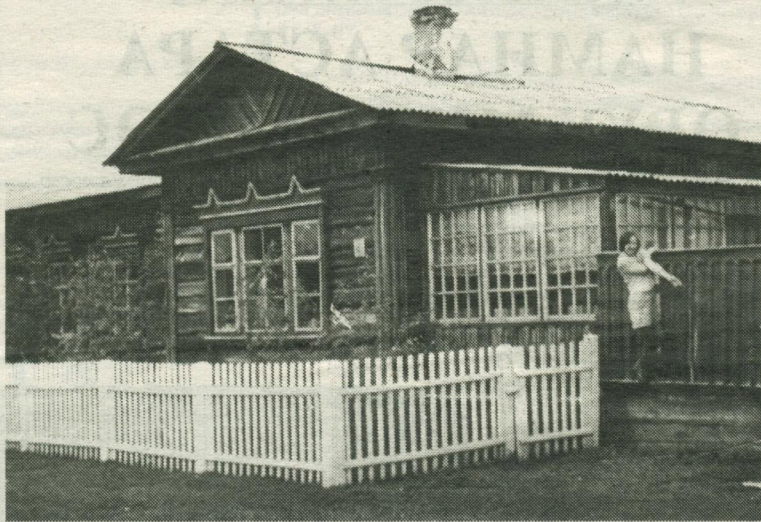
Аны сметаны ылан көрдөхпүтүнэ дьизэ акылаата пери-

метрэнэн олоччу уларыыахтаах, битумунан тэллэй сибээтин курдук сотуллуохтаах, сабараннаата 100 кв.м иэнгэ онгоһуллуохтаах, дьизэ муостата көтүрүллэн, саналы уларытыллан, ис өттүттэн буор кутуллан, муоста кырааскаланан, плитустара төттөрү сайыллан — уопсайынан 360 тыһ. 754,43 солк. суумага туох-хайдах үлэ барыахтааба барыта сиһилии ырытыллыбыт.

Дьэ, бу кэнниттэн тохтуу-тохтуу, хара-хара өрөмүөн үлэтэ ытыллар. Маныаха бэдэрээтчит олохтоох киһини М.С. Ваишевы снабженец курдук кэпсэтэн үлэлэппит, биригэдийринэн Хамаҕатта олохтооҕо Юрий Пестряковы кэп-

Оптуорунньукка, сэтгэнийн 22 күнүгэр ити ахтар Советской уул. 7 түөрт квартиралаах дьизэ тийээн илэ харахпытынан көрө-билэ этэ-фидибит уонна олохтоохтору кытта толору сөбүлэстибит: «Бу кэриэтэ отой да өрөмүөннээбэтхтэрэ эбитэ буоллар», — дьингэ. Августа Николаевна Ксенофонтова олоһор дьизэтигэр тийээн сага террасага анныылла түһэбит. Эрийэ-буруйа устурустаммыт, сорох сиригэр сахаага даҕаны ылыллыбатах инчээҕи халтаһыннарынан сытыары сабыта саайы буолбут (1хаартыскага). Хайаастарынан таһырдыа туох буоларын үргүлдьү көрөбүн, терраса урукку кээмэйт-

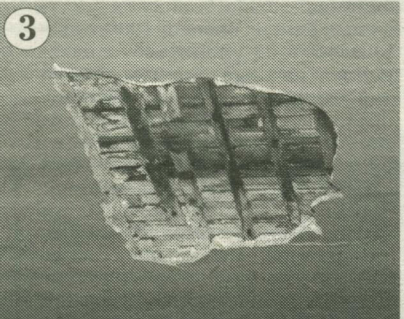
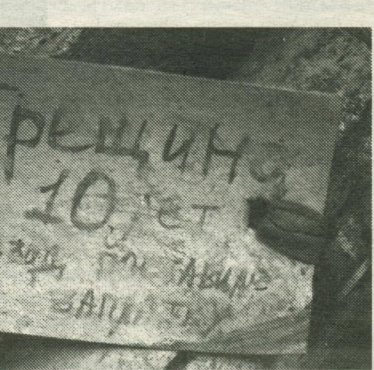
ӨР КҮҮТҮҮЛЭЭХ, ОЛ ЭРЭЭРИ ХОБДОХ ТҮМҮКТЭРДЭЭХ

сэппиттэр. Туттааччы таһын үнтү хаһан, акылааты уларытан сарсыарда эрдэттэн кизэ хойукка диэри үлэ барар, олохтоохтор кэлэ-бара көрө үөрэллэр. Ол кэннэ сметага эрдэ көрүлүбүтэ террасаларга тийээн ингэллэр, балары көтүрбөккэ дьизэ акылаатын уларытпааккын. Аны туран бу түөрт квартираттан иккитэ приватизированнай эбиттэр. Олохтоохтору кытта кэпсэтии кэннэ террасалары көтүрөн хаттаан уларытарга дьизэ сөбүлэспиттэр, онуоха приватизациялаахтар 3-түү тыһ. солк. уу харчынан ууран биэрбиттэр. Сметага уларытыы-тэлэрити киллэриллибэтэх, барыта тылынан кэпсэтиинэн хаалбыт.

Докумуннартан көрдөххө, били 20 хонуктаах өрөмүөммүт биллэр би-

тэн аһара эрэ хаалбыт. Билигин үтүө хаһаайын туалетын маннааһар ордук кичэйэн онгорор. Аны туран үрүтүн хантан эрэ булан аһалыбыт бүтүннүү сийдэ курдук хайаа-стаах листовой тимиригэр тэлгэппиттэр. Эмиэ хантан эрэ эргэ кириллиэни соһон аһалан сыһыаран

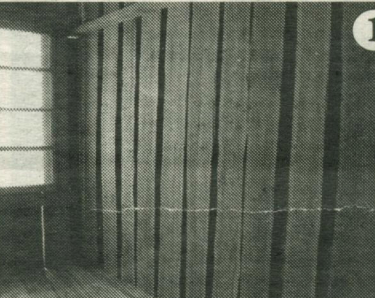

ричинэлэринэн (матрыяаал хойутаан, тизийитэ бытааран буолуохтаах) уһаан-кэнээн алтынны 12 күнүгэр түмүктэммит. Онуоха бэдэрээтчит үөһэ ахтыбыт сметабытын олоччутун, толоруллубут үлэлэри тутуу актыгар биер да сыһыспартын, буукубатын уларытпаакка, иннин-кэннин эрэ көннөрөн баран сакаасчыкка үгүлүһүт. Оттон ити күн үлэни приемнуур комиссия, ол эбэтэр улуус дьаһалтатын өттүттэн Лазарев Алексей Кузьмич, капиталнай тутууга отдел сүрүннүр специалиһа, Нам селотун дьаһалтатын аатыттан Захаров Леонид Сергеевич, дьаһалта тутууга специалиһа, «бары үлэлэр форма-2 актага эппизитиһиллэр» дьэн илии баттаан эрилиппиттэр. Ол кэнниттэн олохтоохтор төттөрү көһөн кэлэн баран көрбүттэрээ...

күнүгэр онгоһуллубут дефектнэй бидэмэскэ аҕыһах пуунунан киллэрбиттэр. Ол курдук, «Смена внутренних трубопроводов диаметром до 100 мм — 100 погонных метров, замена секций радиаторов отопительных чугунных — 20 штук, прочистка и промывка отопительных приборов — 20 штук, наполнение системы водой — 5000 куб.м, проверка системы на прогрев — 20 штук» дьизэ үчүгүйдик уонна сөптөөх баһылыгы суруллубут... ол эрэри бу тыһыс усулуобуйалаах сиргэ олоһор дьон дьизэтин капиталнай өрөмүөнүн сметатыгар үп кыратынан сиргэйдэнэн киллэриллибэтэх.

Били сметабытыгар уонна «Акт о приемке выполненных работ»

дьингэ ыйылыбыт эрэри көтүрүлүбүтэх, ол кэннэ уларытылыбатах муостаты уонна плитустар икки ардыларынан тымны салтын сирилэччи үрөр, Августа Николаевна кыһынаан Аллалыын аҕала сатаан ол-бу эргэ таһаһынан бүөлүү сатаабыттар даҕаны тымны оубуру онтон инни дуо? Оччотугар били отчуоттаабыт сабараннаала-ра кутуллубут дуу, суох дуу дьизэ сирдээх ыйыты үөскүүр. Билигин хаар саба түһэн көстүбэт даҕаны, арай улахан тымнылар түстэхтэринэ дьизэлээхтэр атахтарынан ку-

отан эрэ биэрэр балаһыанньалаахтар.

Кэккэлэһэ Самсоновтар олоһор дьизэлэригэр балаһыанньа биер итинник, муоста отой тымныынан аргыйар, Сивцевтар олоһор квартираларыгар үс хосторугар икки эрэ батарея үлэлиир, үөһэттэн штука-турка таммалыы турар. Биер да ыал хортуоппуйдарын боппуолдыага харайар ханнык да усулуобуйалара суох. Билингэттэн, таһырдыа сааскылыы сылаас күннэр турдахтары-

на тоһор-хатар дьон 40-50% хаадыс тымныы саайдаһына хайдах буолалларын саныырга ыарахан. Онтон бу дьизэ докумуоннарынан көрдөххө энкилэ суох капиталнай өрөмүөн ытыгытыгыга эбэтэр.

Улуус дьаһалтатыгар капиталнай тутуу отделыгар тийээн ыйыталаһыкка Алексей Кузьмич уонна Леонид Сергеевич дьэ сүрөхтэригэр астарбыт курдуктар. Тутта ол өрөмүөннээбит объекка тийээн хаттаан билсэн баран били эрдэ ыһпыг 30%-рыттан ордук харчыны итээс-быһаҕас туоратыллар диэри төлөөбөккө дьизэ быһаарбыттар. Дьолого харчы эргийэр бытаан буолан ити 360 тыһ. солк. олоччутун тахыр илиилээх өрөмүөнүгүтүр муччү туттарбатахтар. Оттон маны контуруоллуохтаах, бюджет үбүн кырагытык маныахтаах специалистарыт иһэн-тоһон быһаарсыбакка эрэ тутуу актагыгар илии баттыы охсубуттарыттан киһи соньуйар. Сэрэйдэххэ «Северторгстрой» ООО салалтата (С.Н. Некрасов) күүтэ түһэн баран харчыларын ирдээн сууттаһахтарын сөп, докумун өттүнэн эргиччи хотуулаах буолан тахсаллар.

Ити бюджет харчытын халымааргы үлэ иһин биэрбэтхтэн олохтоохтор дьизэлэрэ сыһыан кэлбэтэ чаччы, билигин кыстык үгүннээн турдаһына хайдах гыһан балаһыанньаны көннөрөллөрүн өйүм хоппот. Кыс ортого ыаллары эмиз атын сиргэ көһөрөн баран иһинээҕи муостаны дьэ көтүрөн киирэн барыахтара дуо? Тас өттүттэн буор тонмутунан сибээстээн улахан көдүүстээх үлэ барыа суога. Арай инникитин дуоһунастаах дьоннорго үөрэх буолуо эрэ дуо?

Августа Николаевна уонна атын да ыаллар хомойуохтары хомойоллор, кыһыыахтары кыһыйаллар — сайыны быһа атын ыаллар дьизэлэрин куортамнаан, көһүүгэ түбүү көрсөн ороскуот бөһөнү сүктүлэр, эрэйдэннилэр — онтукалара итинник хобдох түмүктээх буолбутугар ким эппизтириит?

Сотурутааһыта республика үрдүнэн хаачыстыба нэдиэлэтэ ытыгытыгыга. Куораттан «Роспотребнадзор» линиятынан араас бэрэбиэркэлээччилэр кэлэн маһаһын үбүлүү көрөбү мэтэн барбыттар. Арай киһилэр бу Советская уул. 7 капиталнай өрөмүөннээбит дьизэни кэлэн сыһанаттар буоллар туох дьизэ билсана туруоруохтара этэй? Дьингэр хаачыстыбаны бэрэбиэркэлээһин төгүрүк сылы эргиччи ытыгытыгыга буоллар, онуоха сөптөөх сыанабыл бэриллэн быһааччы мизэрэлэр ылыллынахтарына бу үөһэ кэпсэбиппит курдук «буоллун-хааллын» дьизэ өрөмүөннэр суох буолуохтара этэ.

В. КАСЬЯНОВ
Хаартыскага
Л. УВАРОВСКАЯ түһэрдэ

ТҮМҮК ОННУГАР

Быйыл капиталнай өрөмүөн ытыгытыгыт икки объекка: Советская уул. 7, Чернышевская уул. 28 дьизэлэри биллэстэххэ, өрөмүөнүгэр көрүлүбүт үбү мунха балыгын курдук үллэри тахсыбыт. Ити сэбиэскэй сабанаттан мэлдьи тутуллар «кныма». Ол эбэтэр аҕыһах үбүнэн элбэх объекка кыра-кыраалаан тырыһпайдаан кыһалбылаахтар айахтары бүөлээһин буолар. Холбуура, Советская уул. 7 уопсай дьизэтин кырыысатын, ититэр систематын син биер сотору кэмминэн эргиллэн онордоххо табыллар. Оттон Чернышевская уул. 28-гар олохтоохтор квартираларын иһин олоччу бэйэлэрэ өрөмүөннээбиттэр, онуоха ачыгыһа 30-50 тыһ. солк. ороскуотурбуттар.

Ити 2 мөл. тахса солк. өрөмүөн үбүгэр икки дьизэни «под ключ» онордоххо аны да 20-чэ сыл бу боппууоска эргиллэн кэлиимэххэ сөп этэ. Ону баар оһоххо биридди хардаһаһы оттон дьизэни сыһыппатын кэриэтэ эмиз көрдүгэн уотун курдук сотору уота төлө биэрэр балаһыанньага хаалларбыттар.

Бу өрөмүөнтэн биер бэлэм сметага уонна үлэни толоруу тутуһан актага ыйылыбыт 100 кв. метрээ муостаны олоччу уларытыы, кырааскалааһын, ис өттүттэн буору кутуу, плитустарын көтүрүү уонна хаттаан тангы уопсай ороскуота үс дьобус уонна мааргытык онгоһуллубут террасалар сыаналарын кытта тэһнээһин өйүм хоппот. Ону аһан бу икки ураты ис хоһоонноох, араас сабардамнаах, матырыяалын ороскуота да ханан да дьүөрэлэспэт үлэлэр сыаналара тэһнээһилэрин тутуһан биер да дакаастыыр докумуон суох. Үөһэ эппиппит курдук саба тарыйан, онуоха олохтоохтору бүк баттаан сөбүлэһиннэрэн быһаарбыттар.

Мин санааһыгар, улуус мунһабын депутаттара быһбардааччыларын накаастарын толорон, дьорбооттук туруорсан, бюджеттан дьобус да буоллар үбү ыйыгынааран түбүгүрбүттэрин контуруоллуохтары сөп этэ. Билигин даҕаны бу сатаматха өрөмүөн тоҕо маннык хобдох түмүктэммитигэр депутатскай комиссия тэрийэн сөптөөх сыанабыл бэриллэннаада курдук. Оччотугар кэлэр өттүгэр тустаах специалистар, эппизтээх үлэһиттэр маннык капиталнай өрөмүөнү дьаһалларынан ытыгытыгыттарга кыһана эбиттэрэ буолаарай?

Ити тутуһан атырдыах ыйын 10

Учуутал — уус чулуута

**УЧУУТАЛЛАР
АЙАР
ОТЧУОТТАРА**

Хаһыат ааспыт нүэмэрдэригэр оскуолаларга сана үөрэх дьылыгар киирэн баран, туох үлэ ытыллан эрэрин, үөрэх эйгэтигэр ханьны сонун көстүү баарын туһунан сырдатан турабыт. Онтон бүгүнү кэпсээмит улуус опыттаах учууталлара ытар айар отчуоттар тустарынан буолуоҕа.

Айар отчуоттары ытыгы — бу опыты тарҕаты, баай ис хоһоонноох үлэни тэрийи көрүгэрэригэр биридэстэрэ. Айар отчуоту учуутал барыта ытар буолбатах. Үгүс сылларга таһаарылаахтык үлэлэбит, кэжкэ ситиһиллэрдээх, опыттаах учууталлар маньнык чыэскэ тиксэллэр.

Улууска сыллата айар отчуоттары уонча учуутал ытар. Ытыгы үөрэх дьылыгар былаан ытыгынан бу үлэ бириэмэтигэр тэриллэн, саҕаланна. Ол курдук ааспыт ый бүтэһигэр Модут орто агрооскуолатын физикаҕа учуутала, Саха Республикатын үөрэ-бириитин туйгуна Кутуков Николай Николаевич өр сыллаах үлэтин опытыгар олоһуран, айар отчуот тэрээһинээхтик ытыгылыбыт. Улуус физикаҕа учууталлара Николай Николаевич уроктарыгар сылдьыгытара, техническэй куруһуогун дьарыгын сэргии көрбүттэрэ.

Онтон ааспыт нэдиэлэҕэ улуус саха тылыгар, литератураҕа уонна төрөөбүт культураҕа учууталларыгар маньнык дьоро түгэн буолан ааста. Биридэстэрэ, поэт Таллан Бүрө аатын сүгэр Бөтүн орто оскуолатыгар 30-тан тахса сыл төрөөбүт тыл сүмэтин өҥө аймакха үөрэтэр талааннаах педагог, салайааччы Саха Республикатын үөрэбириитин туйгуна, соторутааҕыта «ХХI үйэ учуутала» анал бэлиэтин наҕараадалааһыт Осипова Матрена Михайловна айар отчуота буолла. Улуус 26 учууталлара уонна Дьокуускай куораттан үөрэх эйгэтин үлэһиттэрин идэлэрин үрдэтэр институт үлэһиттэрэ, биллэр-көстөр методистар Шишигина В.Р., Попова М.А. уонна А.Н. Павлов-Дабыл бу айар отчуотка кыттыны ыллылар. Үөрэхтээһин сана технологиятынан — бырайыактааһын ньыматынан — аһаҕас уроктар ытыгылынылар, үлэ опытын көрдөрөр быыстапка, төгүрүк остуол тула кэпсэти, «Хотойук» литературнай куруһуок үлэтин кытта билсиһи, оскуола музейыгар экскурсия тэриллинилэр. Салгыы Матрена Михайловнаны биридэстэрэ соторутааҕыта бэлиэтээбит үбүлүөйүнэн итигитки истинник эҕэрдэлээтилэр.

Айар отчуот кыттылылаахтара учуутал анардас идэтинэн урук эрэ биэрэр киһи буолбатаһын, бүтүн улахан оскуола салайааччыта буолан үгүс үлэни, коллективы тэрийэрин сөҕөн-махтайан туран бэлиэтээтилэр, онтон куораттан ыалдьыттарбыт Матрена Михайловна методическай үлэҕэ үрдүк ситиһиллээһин, республикаҕа биридэстэрэ саха тылын, литературатын учуутала буоларын ыйдылар уонна инники да өттүгэр биридэстэрэ үлэлэһэргэ эрэллэрин биллэрдилэр.

М. ИГНАТЬЕВА. Нам с.

**ЫЧЧАТ ТУҔУГАР
СОМОБОЛОҔУУ**

Соторутааҕыта Граф Биэрэгин Затон орто оскуолата 60 сыллаах үбүлүөйүн бэлиэтээтэ. Бырааһынныкытаагы бизнэс оскуола выпускниктара, учууталлара, улуус улахан тэрилтэлэрин салайааччылара, меценаттар, попечителлэр (генерал-майор Попов, норуот маастара Анна Зверева, «Копиртехсервис» ген. директор А. Никифоров, «Эрэл» СХПКК директор М. Павлов, «Намгазстрой» ген. директор А. Федоров, НПЛ директор А. Шадрин, учууталлар учууталлара, пед. үлэ ветераннара З.И. Давыдова, В.П. Говорова о.д.а) күндү ыалдьыттарынан буолулар.

Дьоро киһиэхэ оскуола директора А.И. Иванов, оскуола профсоюзун лидерэ М.И. Мальцева үлэҕэ үрдүк ситиһиллээһин, профком үлэтигэр көхтөөхтүк кыттыбыт үлэһиттэргэ Бочуотунай грамоталары, анал сакааһынан, күндү таастан онгоһуллубут мэтээллэри Россия норуотун үөрэбириитин туйгуннарыгар Т.П., П.П. Николаевтарга, Саха Республикатын үөрэбириитин туйгуннарыгар Л.В. Петрова, Россия норуотун үөрэбириитин туйгуннарыгар А.П. Хачирова, А.В. Колпашникова, А.Е. Федорова, педагогическай үлэ ветераныгар Ф.С. Протодьяконова, ыччакка саха фольклорун, дуобат, сахымат спордун пропагандалыыр, уһуйар үлэ ветераныгар В.Н. Сивцева туттардылар. Нэһилиэк баһылыга Ю.И. Слепцов оскуола 60 сыллаах үбүлүөйүнэн эбэрдэлээтэ, ыччаты иитиҕэ-үөрэтигэ бэлиэтэрин кылааттарынан киллэрсит улахан ыал ийэтигэр

В.Н. Эверстова, Е.К. Евстафьева махтал суруктары туттарда. Улуустаагы үөрэх управлениета, Обо тубэлэтин дьээтэ улууска бастакынан тэриллит «Агава» обо тэрилтэтин тэрийбит учууталлары С.А. Сосинаны, А.В. Колпашникованы, С.М. Павлованы, М.С. Федорованы махтал суруктарынан, анал бэлэтэринэн бэлиэтээтэ. Социалистическай үлэ геройа, өрүс флотун капитана Спиридонов эбэрдэтин уонна пароходство үлэһиттэрин делегацията оскуола үбүлүөйүнэн эбэрдэ, махтал тылларын эттилэр. Салгыы Нам улунун чулуу уолаттарын Ньургун Тимофеев, Николай Румянцев эбэрдэлэрэ аабылынылар.

Кыһамнылаах үлэлэрэ көстөн, сыаналанан республикатаагы үөрэх министрствотын Бочуотунай грамоталарын химия, биология преподавателэ Л.Х. Лыткина, алын сүһүөх кылаас учуутала А.Е. Федорова туттулар. «Лена» уокурук үөрэхтээһин куратора биһиги оскуолабытын республика үрдүнэн үчүгэй көрдөрүүлээгин бэлиэтээтэ, үлэ мебелин комплексын уонна техоборудование туттарда. Бириэмэ көрдөбүлүнэн улахан суолталаах баччымы ылыны буолла. «Сыл бастыҥ учуутала», «Бастыҥ выпускник», «Сыл бастыҥ үөрэнээччи» номинацияларга анал харчынан бириэмийэлэри — стипендиялары олохтуурга учууталар учууталлара кэргэнни Николаевтар, алын сүһүөх кылаас учуутала Л.В. Петрова, Дьокуускай куораттан оскуолабыт выпускнига Н.П. Попова уо.д.а. ылынылар. Бу кэскиллээх дьыаланы саҕалааччы-

нан бөһүөлөк олохтооҕо үлэ, тыыл ветерана, РСФСР профтехүөрэхтээһинин туйгуна П.В. Мальцев буолар. Үлэҕэ айымньылаахтык сыһыаннаһан, олохторун, сүрэхтэрин сылааһын оолорго анаабыт, төрөппүттэр диориг ытыктыбылларын ылбыт, учууталлар учууталларыгар, педагогическай үлэ ветераннарыгар З.И. Давыдова, В.П. Говорова, Россия норуотун үөрэбириитин туйгуннарыгар Т.П. Николаева, А.П. Хачирова, П.П. Николаевка, СР үөрэбириитин туйгуннарыгар Л.В. Петрова, оскуола материальнай-техническэй базатын сайыннарбыт, бөбөрөгөптү, оскуола директорунан үлэлээбит, Россия норуотун үөрэбириитин туйгуннарыгар П.П. Оконешниковка, саҕа «Оскуола 2100» программанан үлэһит эдэр, кэскиллээх учууталларга Н.П. Федорова, А.Е. Федорова, М.С. Федорова, «Саха-Азия оҕоро» фонда стипендиатыгар С.М. Попова, спортивнай салайааччы А.Н. Софронова о.д.а. тыыннаах сибэки дьөрбөтө, үтүө санаа, махтал, баһыыба тыллара ананнылар. Киээнник биллибит биридэстэрэ дойдулаахпыт, норуот маастара Анна Зверева олус долгутуулаах, дириг ис хоһоонноох тыл эттэ. Киһи сэри кэннинээҕи Граф Биэрэгин аас-туор сылларыгар дьонун хоргуйууттан быһаабыт пароходство нуучаларыгар махтанарын биллэрдэ уонна күн сиригэр өрүү эйэ, дьол, билии, норуоттар до-бродоһуулары өрөгөйдүү турарыгар ыгырда.

Саҕа, түргэн тэтимнээх 21-с үйэҕэ үлэһит, сатабыллаах, өйдөөх ыччактар үкүү туруохтара. Ол кэрэһитинэн ырааһы, сырдыгы, дьоллоох оҕо саас кэмнэрин санатар, таптыыр оскуолаһа, бастакы учууталлара, үлэ-лэргэ сылааһынан угуттуо.

Анна ДАНИЛОВА,
Граф Биэрэҕэ

Арба, мань ааһыккыт дуо?

**«ӨЛБӨТ-СҮПЭТ ТУҔУГАР»
КИНИГЭ — УОЛ ОҔОҔО, ЭР
ДЬОНҔО УЧЕБНИК**

2002 сылга «Бичик» кинигэ кыһатыгар Василий Федорович Нехорук-Дылбаны «Өлбөт-сүпэт туһугар» диэн кинигэҕэ бэчээттэнэн тахсыбыта. Онтон быыл алтынны 27 күнүгэр Модут орто агрооскуолатыгар бу кинигэни улуус социальнай педагогтарыгар, уолаттарыгар, аҕаларыгар семинар-үөрэх буолла. Үөрэҕи оскуола социальнай педагогтара Лукинова Екатерина Афанасьевна, Катакинова Анна Васильевна салайан ытыгылар. Үөрэх сыала: уол оҕону, эр киһини аныгы кэмгэ араас быһылааннаах түгэннэргэ эрдээх, тулуурдаах, булгас буолууга иити, чугас дьону-гар, обществова эппиэтинэстээх, туһалаах буолуутугар туһаайы. Семинар эр дьонго, уолаттарга анаммытын быһытынан, алын сүһүөх оскуола уолаттарын хоровай студиятын концертынан саҕаланна (сал. Лукинова Е.А.).

Күндү ыалдьыт буолан, «Өлбөт-сүпэт туһугар» кинигэ автору Василий Федорович семинарга кытыһына, бэйэтин, кинигэтин уонна инники былааннарын билиһиннэрдэ. Кини Ньурба оройуонун Дьаархан нэһилиэгиттэн төрүттээх. Идэтинэн үп үлэһит, араас салайар үлэлэргэ күн бүгүнүгэр диэри үлэли сылдьар. Саха сиригэр айылҕа харыстабылын комитетын, Пенсионнай фонданы тэрийиҕэ, «Орто дойдуга» туристическай комплексын бырайыагын үлэлэһиҕэ саҕалааччы, салайааччы быһытынан, ону таһынан саҕа формалаах тэрилтэлэри үөскэтигэ элбэх сыратын уурбут. Урут правительство иһинэн тэриллит аһы-таһаһы аҕалары үбүлүүр Агенствова кылаабынай ревизордаабыт, кэлин Федеральнай казначейство отделын начальнигынан үлэлиир. Хас да саҕаны айыы автору. Холубура, массынаны кыһынны бириэмэҕэ гараһа суох хайдах кыстаттары тобулбут. Булчуттар уонна балыксыттар обществоларын бочуоттаах чилиэнэ, эдэр эрдэһиттэн хоһооноро, кэпсээннэрэ хаһыаттарга бэчээттэммиттэр.

Тоҕо Дылбаны диэн ааттаммытын маньнык быһаарда: «Дылбаны — Дьаархантан чугас баар алаас аата. Ортотугар томтордоох, хатын чараннаах, кэрэ айылҕалаах алаас». Багдарынын Сүлбэ Дылбаныны «сир хараҕа» эбэтэр «сир киһи» диэн өйдүүххэ сөбүн быһаарбыт. Василий Федорович Дылбаны алааска оҕо эрдэһиттэн сөбүлээн сылдьар эбит, маннайгы айымньытын манна суруйбут.

Василий Федорович кинигэтин билиһиннэрэригэр, кэнники кэмгэ эр киһи, аҕа оруола түспүтүн быһаарда. Урут оскуола учууталлар улахан анардара эр дьонор эбит. Ол да сиэринэн эр киһи оруола үрдүгүн, урут Саха сиригэр аска-калство баарыгар, аҕа саастаах эр киһи тыла сокуон буоларын бэлиэтээтэ. «Кинигэ туһата суох буолуо, билигин интэриһиргээбэтэр» диэбиттэригэр утаран, интэриһинэй гына сатаан айылҕаны, дьон дьылҕатын философиялаан суруйбут. Кинигэ ис хоһоонун

арыйаары Модут агрооскуолатын 7-с уонна 9-с кылааһын уолаттара, төрөппүттэрэ уонна учууталлара Осипов Василий Васильевич, Гоголев Ефим Гаврильевич, Гуляев Владимир Иванович, Сандулин Николай Николаевич, Говоров Семен Михайлович, Ядрихинская Алексей Анатольевич, Тихонова Люция Никитична, Сыроватская Татьяна Васильевна кэпсээннэри билиһиннэрэн тус санааларын кытта сибээстээтилэр. Василий Федорович оскуола үөрэнэ сылдьан биридэстэрэ дойдулаах, суруйааччы Прокопий Чуукаар эдэр сылдьан, суолга быстаран улахан эрэйи көрбүт эдэр суоппар туһунан, олоххо дьыннээх буолбуту суруйбут кэпсээнин ааһан баран олус долгуйбут, ол ыарахан түгэн олоһун устата өйүгэр хатанан хаалбыт. Бу кэпсээнгэ суоппар уол кыһынны суолунан таһаҕас тийэр массынаанан айаннаан иһэн, көлүөһэтэ алдьанан, ону уларытаары ытыһын буферга хам баттаппыт уонна сүлүөһүн өлбөт туһугар илитин үлүөһүн тийһинэн кирэн арааран, дьээтигэр тыыннаах кэлбитин туһунан суруллубут. Василий Федоровиһы өр кэмгэ: «Ол уол онугар мин эбитим буоллар тугу гынаым этэй, туох атын суолу тобулуом эбитэй» диэн санаа мэлдьи үйэ-хаһа тутара. Бу быһылааны билэн баран маньныкка түбэһэст туһугар элбэҕи билэ-көрө сатаабыт. Олоһун устата араас идээннээх түбэлтэлэртэн булгас өйүнэн өлөн-оһтон биэрбэккэ күн бүгүнүгэр диэри этэнгэ ыал буолан, оҕо-уруу тэнитэн, «республикам туһа» диэн олоһор, үлэлиир-хамныыр.

Иитэр-үөрэтэр үлэҕэ олус туһалаах кинигэ тахсыбыт. Кинигэ уратыта диэн хас кэрчик кэпсээн кэнниттэн түмүк санаалааҕа буолар. Холубура, «биһиги дьоллоох, уһун үйэлээх, бөҕө-таҕа, кытаанах силлээх-төрүттээх, сирдээх-уоттаах, алаас сирдээх, өбүгэлэрин имигэс тылын, дириг, киһи абыычыйын умнубатах, күүстээх куттаах-сүрдээх ыалбытын элбэтиэххэ. Оччочуна туохха да бэриммэт, кудукка-чаарга кубулуйбат, тонхолдьуйа сүгүрүйбэт, төрөөбүт дойдубутун дьулуһан туран харыстыыр, дойдубут силигили ситэригэр кыахтаах буола күүһүрүө-уоһуруо этибит» эбэтэр «дьон маньнатын кэтэһи, государство көмөтүн эрэнни, онно эрэ тирэҕири — дьадайы биридэстэр суола буолар. Онук сананан олоһор киһи хаһан да атаҕар кытаанахтык туруо суоҕа, оҕолоругар, сиэннэригэр үчүгэй өттүнэн холубур буолуо суоҕа» — түмүктэр билигин олоххо туһуоһуохтаах девизтэригэр сөп түбэһэллэр.

Рефлексия улуус социальнай педагогтара, Хамаҕатта саха-французскай, Хатырык оскуолаларын үөрэнээччилэрэ санааларын эттилэр. Екатерина Афанасьевна идеятын дьонго тарҕаааччы быһытынан сыаналанарын, оскуола аҕа оруола үрдээбитин, Василий Федорович кинигэҕэ ОБЖ, төрүт культура, саха литературатын предметтэригэр туттуллуон сөптөөһүн, уол оҕо, эр дьонго «учебник» буоларын бэлиэтээтилэр уонна Василий Федоровиһы оҕолорго, төрөппүттэргэ үөрэх ытыгарыгар оскуолаһаарыгар ыгырдылар. Семинар сыалын ситтэ. Аны Василий Федорович уол оҕону иитиҕэ, эдэр ыалга сыһыаннаах иккис кинигэ хаһан бэчээттэнэн тахсарын кэтэһэбит, «бастакы кинигэтин курдук интэриһинэй буолуо» диэн эрэнэбит.

Татьяна СЫРОВАТСКАЯ.
Модут

ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ САХА ИПОТЕЧНОГО АГЕНТСТВА
КРЕДИТНЫЙ ПОТРЕБИТЕЛЬСКИЙ КООПЕРАТИВ ГРАЖДАН

**ХОТИТЕ ПОЛУЧАТЬ ГАРАНТИРОВАННЫЙ ДОХОД?
СТАНЬТЕ НАШИМ ПАРТНЕРОМ В ПРОГРАММЕ
ПОТРЕБИТЕЛЬСКОГО КРЕДИТОВАНИЯ**

- Предоставляем членам кооператива возможность сделать **НАДЕЖНЫЕ ВЛОЖЕНИЯ** с гибким графиком начисления процентов
- **ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ**, налаженная система работы
- Кооператив входит в состав **КРУПНОГО СТРОИТЕЛЬНОГО ХОЛДИНГА** и предлагает дополнительную программу накопления для приобретения недвижимости в СИА
- **НАДЕЖНОСТЬ ВКЛАДОВ** обеспечивает ОАО «Саха Ипотечное Агентство» и Федеральный Закон № 117-ФЗ от 07 августа 2001 г.

ПРОЦЕНТ ПО ВКЛАДАМ ДО 3-Х РАЗ ВЫШЕ ЧЕМ В БАНКЕ!

ПРИГЛАШАЕМ ЮРИДИЧЕСКИХ И ФИЗИЧЕСКИХ ЛИЦ

Индекс: 678380 с. Намцы, ул. Степана Платонова, д. 17, тел. 8(262)26-1-00
часы работы: понедельник-пятница с 9-00 до 17-00 ч.

ИЙРЭХ ТЫЛЛАР

Ытыктабыллаах учуурталбыт **САННИКОВА ФЕКЛА АФАНАСЬЕВНА!**

Хамаатта орто оскуолатыгар үөрэпит кыргыттарын уонна уолаттарын үөрүүлэх күнүгүнэн — үбүлүйгүнэн уонна оскуоланы бүтэрбиһит 25 сылынан эвэрдэлибит!

Өрүү саныбыт, ахтабыт ыһыт уруоктарын, аан ба-стаан француз тылын билиһиннэрбиккин, французтуу ааҕарга, сангарарга, ыллыырга үөрэппиккин, Франция культу-ратыгар, историятыгар, литературагыгар умсугушпуккун. Өрүү түмсүүлээх, эйэлээх бастың кылаас буоларга ийпиккин. Махтанабыт кылаас салайааччытын быһытынан тэрийбит интэриһинэй кылаас чаастаргар, слеттаргар, походтаргар, дыарыктаргар.

Баҕарабыт айымнылаах үлэни, дьиз кэргэнгэр сылаас сыһыаны, дьолу-соргуну!

Махталы кытта чэрэпит оҕолорун

Күндү эһэбитин, таптыыр, ытыктыыр аҕабытын, кэр-гэммин **СОЛОВЬЕВ НИКОЛАЙ ЕГОРОВИЧ** 55 сааскын туолбут дьоллоох дьоро күнүгүнэн ийитик-истиник эвэрдэлибит!

Эн биһиэхэ өрүү ахсаабат кыһам-нын, чөл олоҕун, күүстээх санаан, ыраас-сылаас тапталын уҕараабат күүһү, эрчими, олоххо тулууру-дьулу-уру биэрэн өрүү инникигэ кынаттыыр, элбэххэ эбээһинэтиир.

Баҕарабыт таптыыр киһибитигэр чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, мэлдьи үөрэ-көтө, оҕолорун-сиэннэрин тап-талларынан, кинилэр ситиһиллэринэн дьоллоно сырыт.

70-нун ситэн,
80-нар араабакка,
90-нар тохтообокко

100 сааскар үтүө сүбэһит, киһи кэрэмэһэ, Ытык кырды-аҕас буол диэн алгыспытын аныбыт.

Оҕолорун: Мичил, Күннэй, Саргы, Дима Семеновтар, Кэскил, Тая, Дима, Надя, Данил Соловьевтар, Коля, Ай-сена, Вера, Станислав, кэргэниг Людмила Дмитриевна

Шведская косметическая компания

Oriflame РАБОТА

ПРЕДЛАГАЕТ ОСНОВНОЙ ИЛИ ДОПОЛНИТЕЛЬНЫЙ ЗАРАБОТОК БЕЗ ФИНАНСОВЫХ ВЛОЖЕНИЙ

**Оплата ДОСТОЙНАЯ
Возраст 14-60 лет**

Конт. тел. 41-9-37 (спросить Саргылану),
сот. 89142260735

БИЛЭРИИЛЭР РЕКЛАМА

К сведению предпринимателей и организаций, осуществляющих продажу алкогольной продукции в Намском улусе
В связи с принятием Федерального закона № 102-ФЗ от 21.07.2005 г. внесенные изменения в Федеральный закон № 171-ФЗ от 22.11.1995 г. «О государственном регулировании производства и оборота этилового спирта, алкогольной и спиртосодержащей продукции».

Доводим до вашего сведения, что с 01.01.2005 г. в соответствии с пунктом 10 статьи 18, вышеуказанного Федерального закона, лицензии на розничную продажу алкогольной продукции будут выдаваться только организациям, а также согласно пункту 1 статьи 16 изменяется порядок ставок и розничной продажи алкогольной продукции.

С 01.07.2006 г. поставки и розничная продажа алкогольной продукции осуществляется только организациями при наличии соответствующих лицензий и при условии предварительной оплаты поставляемой продукции.

Индивидуальные предприниматели без образования юридического лица, имеющие лицензии, сроком действия позже 1 июля 2006 года не имеют права с 1 июля 2006 года на розничную продажу алкогольной продукции.

В соответствии со статьей 16 Федерального закона правительством РС(Я) будут установлены дополнительные ограничения времени продажи с содержанием этилового спирта более 15% объема готовой продукции, а также установлены для организаций, осуществляющих розничную продажу алкогольной продукции (за исключением организаций общественного питания), требования к минимальному размеру оплаченного уставного капитала (уставного фонда) в размере не более чем 1 млн. рублей.

По возникшим вопросам просим обращаться в отдел экономики администрации МО «Намский улус», тел. 41-2-67

ООО «Торговля Якутии» приглашает предпринимателей на сотрудничество — реализуем продовольственные товары оптом и ожидается поступление новогодних подарков. Возможен бартер на сельскохозяйственные продукты и отсрочка платежа.

Наш адрес: г. Якутск, ул. Шавкунова, 70, к/тел. 34-43-61, 42-48-66 и 45-94-48

Продаем а/м «Тойота-Креста» 1992 г.в. цвет коричневый в хорошем состоянии, на ходу за 55 тыс. руб. (торг уместен, можно в рассрочку).

Обр. по тел. 89142355171,
42-9-43 (тел. постр.)

Продаем УАЗ (тент) 1998 г. выпуска. Тел. 44-62-94

Продаю ВАЗ-2106 2004 г. выпуска. Тел. 42-8-79 (вечером)

Салбанна чаһынай дьиз атылыбын. Сыаната чэпчэки. Билсэр тел. 26-1-49

Данилов Аял Дмитриевич аатыгар 28.07.2004 с. бэриллбит 9802 сериялаах 647190 №-дээх паспорт сүппүтүнэн дьынэ суоһунан ааҕыллар.

Бу дьыл сэтгэнийн 25 күнүгэр биһиги күндү киһибит, кэргэним, аҕабыт, эһэбит Винокуров Михаил Александрович күн сириттэн барбыта 40 хонугун туолар.
Кини «Карл Маркс» колхоз-

ка Аппааны нэһилиэгэр Александр Дмитриевич уонна Анна Иннокентьевна Винокуровтар колхозтаах дьиз кэргэнгэр 1938 с. сэтгэнийн 28 күнүгэр төрөөбүтэ. Ус уолтан кырала-ра этэ.

Абата 1942 с. сэриигэ ыңгырыллан барбыта, эргилли-бэтэбэ, ийэлэрэ 3 кыра оҕону кытта аңардас хаалар.

Оҕо сааһа Аппааны нэһилиэгэр ааспыта, ыанньыксыт ийэтин батыһан колхоз араас үлэттигэр: фермаба, окко кыра эрдэбиттэн эриллэн улааппыта. 6-с кылааһы бүтэрэн ийэтигэр көмө буолар санааттан

колхозугар төннөн үлэ үөһүгэр кириэр.

1960 с. ийэбитинэн Ани-сия Михайловнаһын холбо-нонор, 1961 с. Мэнгэ-Ханга-ласка үлэни бараллар. Аҕабыт кыра эрдэбиттэн уһанар, дьобу-рдаах буолан Майатаабы Стройучаастакка болуотуннь-уктуу кириэр. 1965 с. дойду-ларыгар Намга 3 оҕолоох эр-гиллэллэр, «Намсельстрой» ПМК-гар үлэтин салгыыр.

Аҕабыт өр сылларга туту-уга болуотунньуктаан, биригэ-диирдээн туппунт объекта-ра, дьизэлэрэ билигин да дьонно туһалы туруллар. Кини сити-һиллээх үлэтин үгүс элбэх гра-моталар, наҕараадалар туоһу-лууллар. Аҕабыт эдэр эрдэ-биттэн хаартыскаба түһэриинэн үлүһүйэрэ, олох араас түгэннэрин түһэрэн ха-алларбытын инникитин сиэннэ-рэ көрө, харыстыы сылдыах-тара. Олобун тухары чөл олобу өрө тутан, эдэр сааһыт-тан көңүл тустуунан дьарык-танан, оройуон, республика күрэхтэһиллэригэр, спартакиа-даларыгар кыттан мистэлэлэ-рэ, дуобакка, саахымакка раз-рядтаах буолан биһигини, оҕолорун дьарыктыра. Айы-лбаба сылдыарын, оттуурун, ордук сир астыырын олус сөбүлүүрү. Аҕабыт мэлдьи биһиэхэ, оҕолоругар, сиэннэ-

КЭРИЭСТЭБИЛ

ригэр холобур буолар үтө майгылааба, үлэни таптыыры-нан дьон-сэргэ убаастабылын ыла.

Кэргэним, аҕабыт, эһэбит сырдык мөссүөнэ, сылаас сы-һыана биһиги өйбүтүгэр мэл-дьи хаалыаба.

**Кэргэнэ, кыргытара,
уолаттара, кийиттэрэ,
күтүөтэ, сиэннэрэ**

Күннэр-дьыллар аһаллар Арый ааспат хомолто...

Биһиги тапталлаах оҕо-бутун Иванов Алигынаһаа соһу-чу, хомолтолоохтук бу орто дойдуттан сүтэрбиһит сэтгэ-

һыи 29 күнүгэр номнуо үс сыла туола оҕуста. Дьылба-хаан кы-таанах оноруута кыракый оҕобутун, тапталлаах быраап-

пытын илдьэ барбыта. Биһиги Аликыт орто дойдуга олус да кылгастык, баара-суоҕа 13 эрэ сыл, олорон ааспыта. Кини кыра эрдэбиттэн барыга-бары сыстабас, дөтсөдүк, оскуолаба үөрэнэ сылдыан кылаас сору-дабар, күрэхтэһиллэргэ, субу-отунньукка, араас мероприя-тиеларга кыһамнылаахтык сы-һыаннаһара. Табаарыстарыгар, биригэ үөрэнэр оҕолоругар наһаа элэккэй этэ. Табаарыстарын кытта түмсэн дьиз таһыгар оонньуу үөрүү-көтүү бөҕө бу-олара. Быраатын, балтыларын наһаа таптыыра. Оскуолаба үөрэнэ кириэбиттэн наһаа кыһаллан үөрэнэрэ, концер-тарга үнүкүүлүүрүн сөбүлүүрү, наар инники сыл-дыан баҕарара, үтүөбэ-кэр-рээ тардыһара. Кыра кылаас-тан ыла бэйэтин ийитин хо-ноон суруйан ийэтин, абатын эвэрдэлиирэ. Кылгас олохто-норун билбит курдук элбэи ситиһэ сатыыра.

Истинник да таптыыра төрөөбүт дойдутун, айылбаба сылдыарын, өрүскэ балыктыы-рын, абатын кытта оттуурун. Күн-дьыл төһө да аастар, би-һиги өйбүтүттэн, сүрэхпиттэ-тэн оҕобутун суохтуурбут ааспат. Бу сиргэ кып-кылгастык олорон ааспыт. Оҕобут күлэ-рин-үөрэрин, кэпси-ипсии

МАХТАНАБЫТ

Биһиги оҕолорбут, улуустаабы гимназия 8 «б» кыл. үөрэ-нээччилэрэ, күһүнгү каникул көмигэр «Хоту» санаторийга сыһынанан доруобуйаларын тупсаран, английскай тылга эбии үөрэнэн кэлиилэр. Араас конкурстарга кыттан үчүгэй көрдөрүүлэри ситистилэр, кыайылааһынан таҕыстылар. Оҕолорбутугар путевка биэрбит үөрэх управлениетын на-чальнигин солб. Н.Г. Дьячковаһа, соцстрах уполномочен-найыгар М.Р. Петуховаһа уонна салайан илдьэ сылдыбыт кураторбытыгар Е.С. Алексееваһа махталбытын тиэрдэбит. Инникитин да оҕо туһугар кыһана, түбүгүрэ туруохтара дьиз эрэнэбит.

Гимназия 8 «б» кыл. төрөппүттэрэ

Бу дьыл сэтгэнийн 11 к. биһиги дьиз кэргэн хаарыаннаах киһибитин, тапталлаах эдьийбитин, эбээбитин Уваровская Анна Гаврильевнаһы ыарахан ыарыы күн сириттэн илдьэ барда.

Бу ыарахан күннэрибитигэр кутурҕаммытын тэнгэ үллэ-тибит, итии-истин сыһыанынан, субэ-ама, үп-харчы өттүнэн күүс-көмө буолбут амаар, аһыныгас санаалаах бар дом-мутугар, сүһүөхтээх бэйэбит сүгүрүйэн туран махтал-баһы-ыба тылларын тиэрдэбит. Эдьийбит, эбээбит күн сириттэн күрэнэр дылы көрбүт-истибит, өйбүл буолбут кырдыаһа дьүөгэлэригэр, эмтээн тыһынын уһаптыт тубдиссансер (Ша-маева К.Н.) коллективыгар, аймактарбытыгар С.Г., П.П. Ува-ровскайдарга, А.Н., И.Е. Саввиновтарга, күтүөттэрибитигэр Михаилга, Ильяһа, Салбаннааһы «Ньургунун» оҕо саадын коллективыгар, «Сарыада», «Кыс күөлэ», «Кырдал ыла» түөлбөлөргө, олохтоох дьаһалта үлэһиттэригэр Е.П. Габы-шеваһа, Т.Н. Гаврильеваһа, А.М. Жирковка, ветераннар сэ-биэттаригэр, биир дойдулааһар Ф.Д. Ушницкаяһа, биригэ үөскэбит, үөрэммит табаарыстарбытыгар, истин, чугас до-йотторбутугар: Н.П., В.С., С.С. Петровтарга, А.Н. Ядрихин-скайга, Д.П. Корякинаһа, Н.К. Шишкинаһа, С.Н., М.В. Прото-поповтарга, М.Р., П.Н. Протопоповтарга, Г.Р., А.А. Никола-евтарга, И.С., Н.В. Кривошапкинарга, А.Н. Дорофеева, Э.П. Третьяковка, А.А. Артамоновка, Т.Н. Аргуноваһа, З.П. Сив-цеваһа, З.А. Софроноваһа, А.А. Ощепковка (1), П.П. Ко-нешниковка. Чугастык өйдөһөр-өйөһөр айыы санаалаах ыалларбытыгар К.Г., Н.Н. Новгородоваларга, З.М. Ван-син-чинга, Т.А. Охлопковаһа, Е.А. Эверстоваһа, В.Н. Полищико-ваһа, А.П., А.А. Сивцевтэргэ, З.И., П.П. Колесовтарга, А.А., И.И. Игнатевтарга. Күнүстэри-түүннэри күн-ый буолбут үтүө санаалаах бары дьоммутугар долгуһан туран, ис сүрэх-тэн махтанабыт. Дууһабыт сылааһа хаһан да сойботун, кы-һалһаны билимэн, үгүс үөрүүлээх күннэниг, бука бары чэги-эн-чэбдик, дьоллоох буолун.

Махталы кытта Уваровскайдар дьиз кэргэттэрэ

К сведению квартирьерщиков, имеющих задолженность!

До 1 декабря с.г. объявляются «прощенные дни», в течение которых вы можете оплатить задолженность без начисления пени.

Намский участок филиала «Коммунальщик» ГУП ЖКХ РС(Я)

ЖКХ Хатыҥ Арытаабы учаастагын үлэһиттэрэ учаастак суолпара Павлов Валерий Васильевичка уола **ВАСЯ** хомолтолоохтук өлбүтүнэн дириг кутурҕаннарын тиэрдэллэр.
«Нам улууһа» МТ дьаһалтата, улуус муньаба полиграфия ветерана, Нам се-лотун Бочуоттаах граждана, улуус типографиятын кылаабынай бухгалтера **ОБУТОВА** Ибарури Дмитриевна соһумардык олохтон туораабытынан оҕолоругар, сиэннэригэр, чугас дьон-гар дириг кутурҕаннарын тиэрдэллэр.

сылдыбытын, сылаастык сыл-лаан ыларын, сып-сырдык ха-рахтарын, сылаас мичээрин, сырдык мөссүөнүн бу күн си-ригэр баарбыт тухары умну-охпун суоҕа.

**Ийэтэ, абата, убайа,
саһаһа, эдьийдэрэ**

Үлэ, тыл ветерана, Бөтүн нэһилигитин олохтооҕо Попов Егор Афанасьевич бу күн си-риттэн барбыта бу ый 28 күнүгэр 40 хонугун туолар.

Егор Афанасьевич 1930 с. ыам ыйын 6 к. Маймаба нэһи-

лигэр Попов Афанасий уонна Попова Евдокия дьиз ыалларга төрдүс оҕонор төрөөбүтэ. Ки-нилэр аҕалара эрдэ өлбүт бу-лан аңардас ийэһэ итиллибит-тэрэ. Очотооһу сут-кураан кэмизэр даһаһыннаран 1941-45 сыллардаах Аба дойдуну сэ-риитин бары кыһарбаннарын эттэринэн-хааннарын билэн

улааппытара, кыра сааста-рыттан үлэһэ эриллбиттэрэ, эрдэ буһан-хатан ханньк да үлэттэн ингибит сатабыллаах, кыайылаах дьон буолан тах-сыбыттара. Ийэ дойдунуларга ытык иэстэрин толортообутта-ра, сэриикэмизгэр аҕдыарыбыт олобу чөлүгэр түһэригэр уон-на салгыы сайыннарыыга сэмэй кылааттарын киллэрибиттэрэ.

Егор Афанасьевич син эмиз убайдырын курдук туп-путун ыһыктыбат дьулуурда-ах, толоругас, үлэһит үтүөтэ этэ. Ол туһунан 1958 сылтан биригэ алтыһан үлэһэбит, кэ-лиин Дьөгүөргө күтүөт буола сылдыбыт Наум Васильевич Захаров астына ахтара да кэ-рэлэлиир.

Быылл Аба дойдуну көмүскүүр Улуу сэриигэ тыл-га Кыайыны уһансыбыттарга «60 лет Победы в Великой Отечественной войне 1941-45 годах» дьиз юбилейнай мэтээ-линэн уонна республика Пре-зидени В.А. Штыров илии бат-таһынаах Бочуотунай грама-татынан уонна сыаналаах бэлэһинэн наҕараадалаамыта.

Күндү киһибит Егор Афа-насьевич туһунан биһиги сыр-дык өйдөбүлүтү өр сылларга өлбөөдүйүө суоҕа.

Күтүөтэ Наум Василье-вич, саһаһа Марфа Васильевна, бырааттара, балыстара, сиэнэ Афа-насий Николаевич уонна кинилэр ычаттара

Редактор В.Г. Касьянов
ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура — 41496; ;
бухгалтерия — 41332;
факс — 41332;
иллюстрация уонна реклама (секретариат),
редакционная издательская система — 41141

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улууһун «Энсиэли» хаһыат редакцията» го-сударственной учреждение. Маассабай информация средстволарын туһунан РФ сокуоннарын туһунан ууһу хонтуруоллуур уонна регистрациалыы РФ бэчээккэ Госкомитетин СР региональной управлени-етьгар 2003 с. бэс ыйын 20 күнүгэр регистрациаламмыт нүөмэрэ — ПИ №19-0428.
Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэһитин, дьизэйт аадырыһын чопчу ыйын. Редакциягакири-бит суруктар төннөрүллүбэттэр. **Автор этэрэ хаһыат санаатыннын мэлдьи биир буолбат.**

“ЭНСИЭЛИ” - Нам улууһун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам с., Заложной уул. 4.
E-mail: editor@namtsy.sakha.ru

“Энсиэли”
хаһыат редакционнай-издательская ситимигэр талыктына уонна таһылында.
Хаһыат Дьокуускайга «Сахаполиграфиздат» НИПК бэчээттэнэ, Орджоникидзе уул. 38.
Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бэчээт. лис.
Көңүл сыананан атыһыланар
Индекс — 54889. Тираһа — 2053
Бэчээккэ илии баттанна — 12:00 ч. 28.11.2005
Сакааһын №-рэ — 154